

PRETEKLOST DOMAČE
POKRAJINE

ŽIVLJENJE NA GRADU

Srednji vek je doba med letoma 500 in 1500 našega štetja. To je bila doba gradov, kraljev in kraljičen, vitezov, viteških turnirjev, vojn,...

Kje so gradili gradove?

Srednjeveški gradovi so bili pogosto postavljeni na težko dostopnih krajih. Sprva so bili leseni, nato pa zidani. Utrdili so jih z debelim obzidjem in strelnimi linami ter zavarovani z vodnim jarkom in dvižnim mostom.

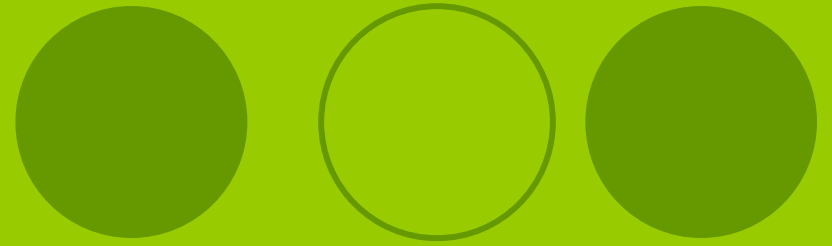
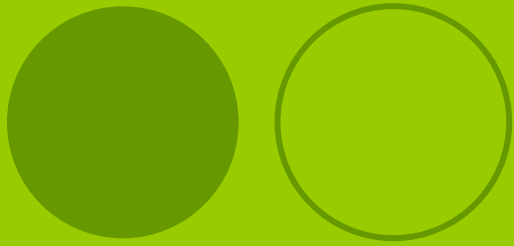
Predjamski grad je bil postavljen pod previsno skalo pred vhodom v jamo.

Blejski grad je bil postavljen na vrhu previsne skale nad jezerom.

Grad Turjak so postavili na vrhu hriba, kjer je stal zavarovan z močnim zidom, strelnimi linami in stražarskimi stolpi.

Grad Snežnik so postavili sredi gozdov ob jezeru.

Grad na Otočcu leži na otočku na sredini reke Krke.

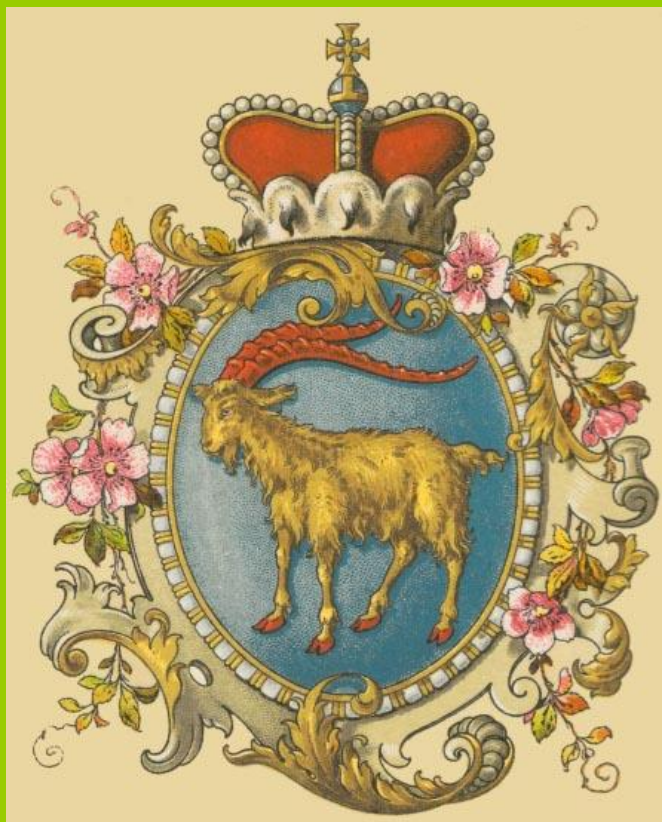
Vhod v grad
je vodil
preko
dvižnega
mostu, pod
katerim je
tekla voda.

Plemič je upravljal svoje posestvo ob pomoči grajskega pisarja, ki je bil pogosto edina pismena oseba na gradu, saj so le redki plemiči znali pisati.

Med seboj so se plemiči razpoznavali z grbi. Na grbu so hoteli kar najbolj prikazati svojo moč in mogočnost.

Grajski gospod je hodil na lov in se udeleževal viteških turnirjev, kjer so se plemiči urili v lokostrelstvu, mečevanju in bojevanju na konju. Hoditi je moral tudi v vojne.

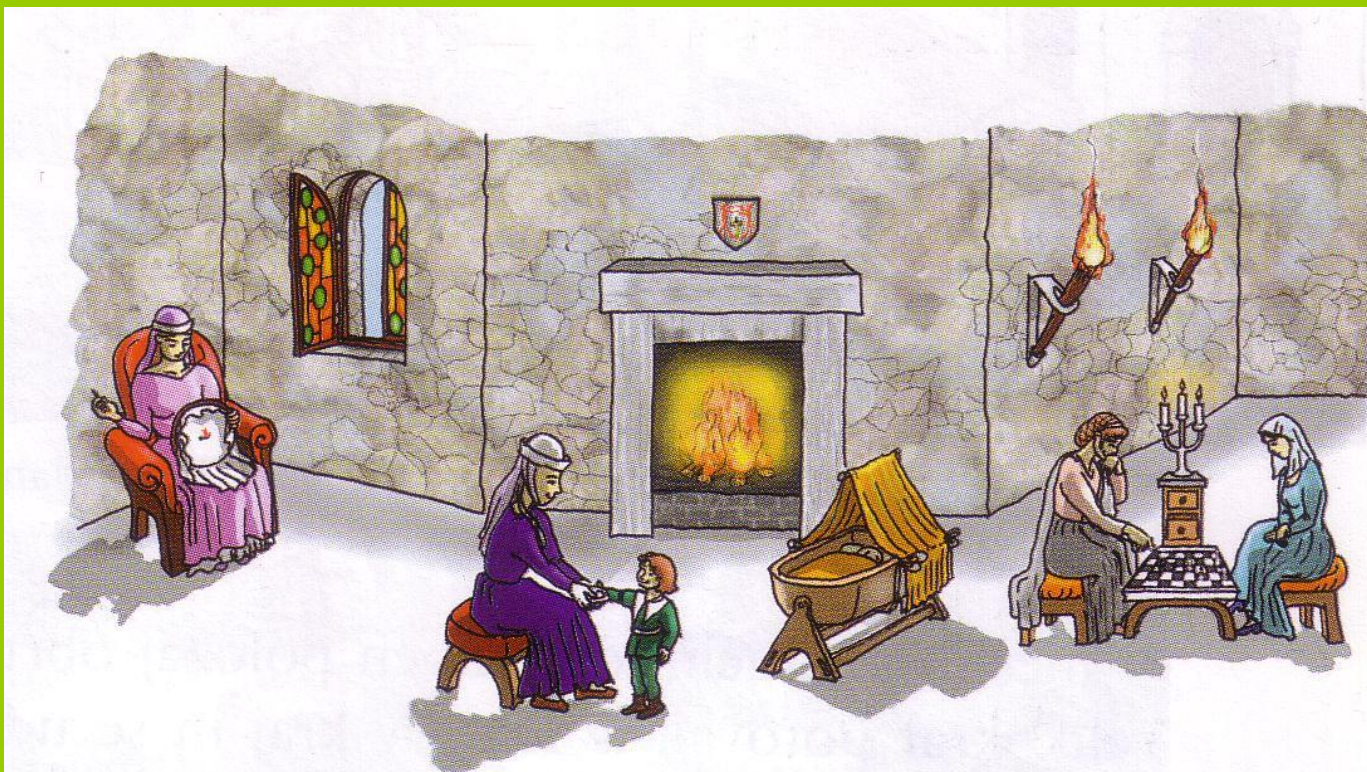
www.rtvsllo.si

Viteški turnir Erazma Predjamskega

Priljubljena zabava na gradu je bil šah, ki so ga imeli za spopad z nasprotnikovo vojsko na igralni deski.

Ženske so tkale, vezle in predle, nekatere so znale tudi brati. Vodile so grajsko gospodinjstvo in skrbele za otroke. O viteškem šolanju sinov in o poroki otrok je odločal oče.

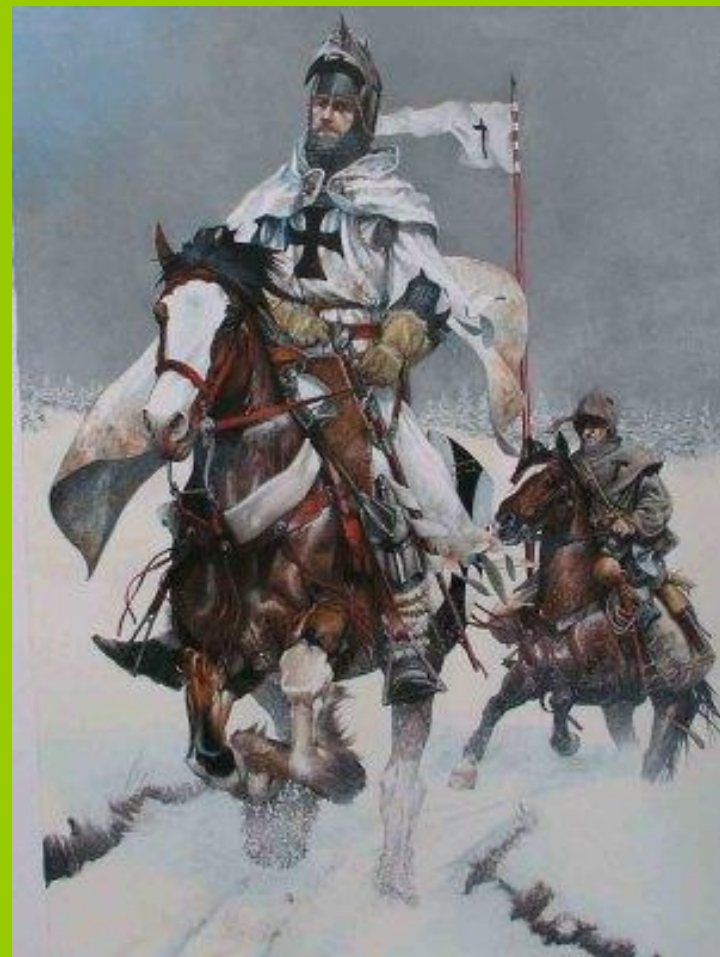
Grajske gospe so nadzorovale vzgojo otrok in se kratkočasile z igrami ali ročnim delom.

Plemiške sinove so že od rane mladosti vzgajali za viteze.

S 7. letom je moral iti plemiški deček na neki drug grad, kjer je bil PAŽ. Skupaj z drugimi paži se je moral učiti brati, pisati, plesati, igrati na instrument in se vljudno obnašati.

Ko je dopolnil 14 let, je postal OPRODA. Učil se je mečevati, jahati, hoditi na lov, plavati,...

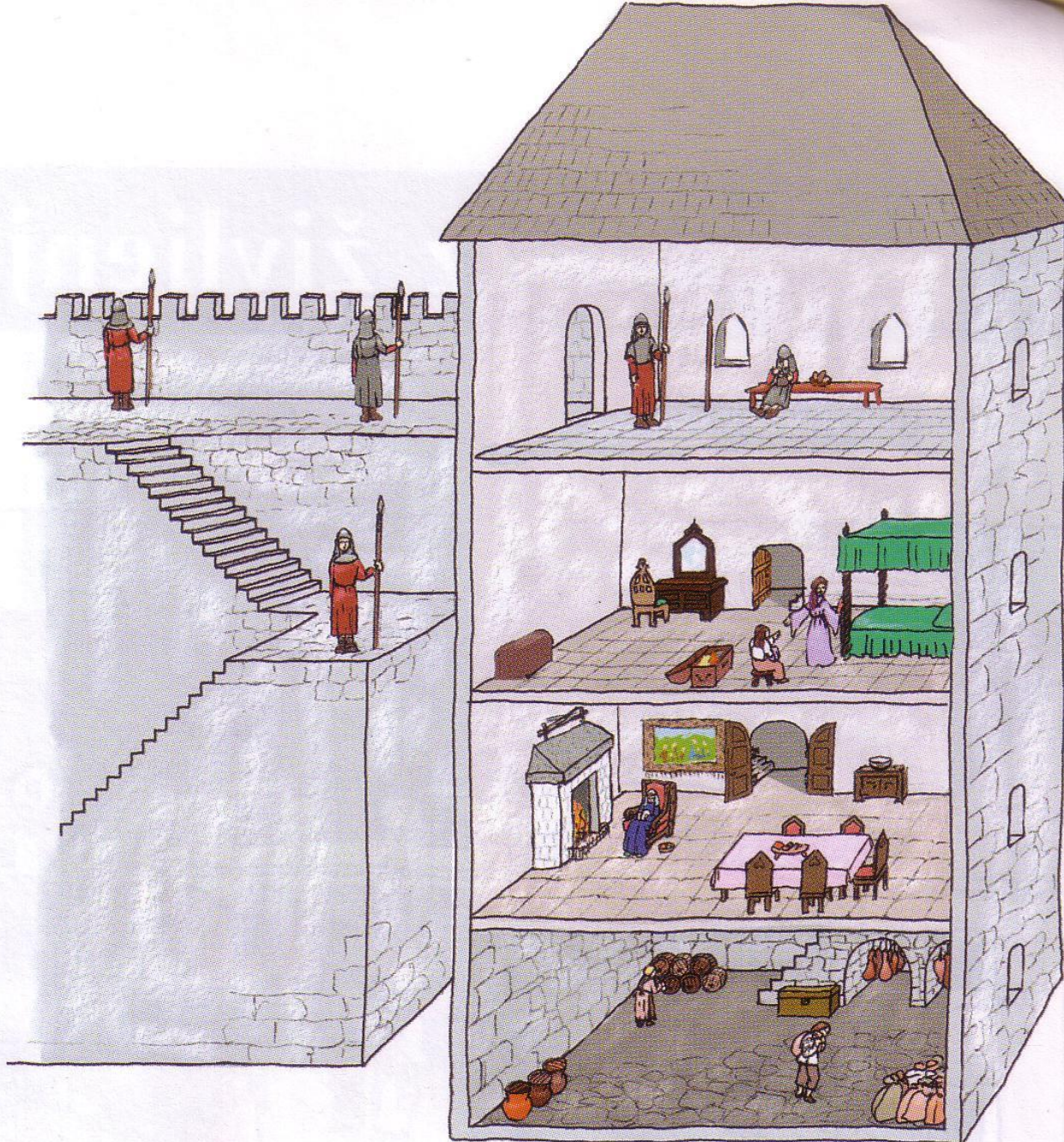
Ko je z 21. letom postal VITEZ, je moral hoditi na vojne in se udeleževati viteških turnirjev.

Življenje v gradu

Grad je deloval veličastno, notranjost pa ni bila tako udobna. Okna so zastirale živalske kože, saj je bilo steklo izredno drago. Svetili so si z oljenkami ali baklami. Pohištvo je bilo skromno. Oblačila so hranili v skrinjah, kakor tudi dragoceno posodo in nakit, ki so ga kupili od potujočih trgovcev. Pogosto je bilo v gradovih kljub kaminom hladno in prepišno. V kuhinji so na odprtem ognju kuhali in tam tudi obedovali. Po tleh je bila posuta slama, med katero so psi brskali za ostanki hrane. Poznali so nož in vilico, čeprav so večinoma jedli z rokami in meso med obrokom odlagali na kruh.

kopalnic niso poznali in celo stranišča so bila redka.

Prostori vojakov,
stražarjev

bivalni prostori

kuhinja

skladišča, kašče

Bivalni prostori v grajskem stolpu

ZAPIS V ZVEZEK:

ŽIVLJENJE NA GRADU

Srednji vek je doba med letoma 500 in 1500 našega štetja.

Srednjeveški gradovi so bili pogosto postavljeni na težko dostopnih krajih. Utrdili so jih z debelim obzidjem in strelnimi linami ter zavarovani z vodnim jarkom in dvižnim mostom.

Plemiške sinove so že od rane mladosti vzgajali za viteze. S 7. letom je deček postal paž, s 14. oproda, z 21. letom pa je postal vitez. Takrat je moral hoditi na vojne in se udeleževati viteških turnirjev.

Življenje na gradovih ni bilo udobno, saj so bili hladni, prepišni in opremljeni z enostavnim pohištvom. Niso imeli kopalnic, svetili so si z oljenkami ali baklami.

Domača naloga

1. Nariši srednjeveški grad.